

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Dedovanje>Dedovanje

Izvirna jezikovna različica te strani [bg](#) je bila pred kratkim spremenjena. To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

bolgarščina

Swipe to change

Dedovanje

Bolgarija

Ta informativni list je bil pripravljen v sodelovanju s Svetom notariatov EU (CNUE).

1 Kako se sestavi razpolaganje za primer smrti (oporoka, skupna oporoka, dedna pogodba)?

Vsaka prisebna oseba, ki je dopolnila 18 let, lahko oporočno razpolaga s svojim premoženjem za primer smrti. Oporočitelj lahko oporočno razpolaga s celotnim premoženjem. Oporoka je lahko napisana lastnoročno (oporočitelj jo v celoti lastnoročno napiše in podpiše) ali notarsko overjena (sestavi jo notar v navzočnosti dveh prič).

Lastnoročno napisano oporoko mora v celoti napisati oporočitelj sam. Vsebovati mora datum in podpis oporočitelja. Podpis mora biti pod navodili za razpolaganje. Oporoka se lahko v zapečateni ovojnici predloži v hrambo notarju. V takem primeru notar na ovojnico doda izjavo o skrbništvu. Oporočitelj in notar izjavo podpišeta, vnese pa se v poseben register.

Notarsko overjeno oporoko sestavi notar v navzočnosti dveh prič.

Oporočitelj poda ustno izjavo o svoji volji notarju, ki to izjavo zapiše, kot je bila podana, in jo prebere oporočitelju v navzočnosti prič. Notar v oporoki zabeleži izvajanje teh formalnosti ter navede kraj in datum oporoke. Nato oporoko podpišejo oporočitelj, priči in notar. Ko notar pripravlja notarsko overjeno oporoko, ravna v skladu s členom 578(1) in (2) zakona o pravnem postopku.

Če oporočitelj ne more podpisati oporoke, mora navesti razlog za to, notar pa napravi zaznamek o tej izjavi, preden prebere oporoko.

2 Ali mora biti razpolaganje overjeno in na kakšen način?

Od spremembe pravil o overitvi 1. januarja 2001 je treba prepise objavljenih oporok, ki zadevajo nepremičnine ali nepremičninske pravice, overiti.

3 Ali je svoboda do razpolaganja za primer smrti omejena (npr. z nujnim deležem)?

Preživeli zakonec in otroci zapustnika ali, če potomcev ni, starši zapustnika so upravičeni do nujnega deleža. Če ima oporočitelj potomce, preživele starše ali zakonca, s premoženjem ne more razpolagati ali ga podariti tako, da to negativno vpliva na njihov nujni delež. Skupni znesek nujnih deležev vseh upravičencev lahko znaša do pet šestin premoženja, če za zapustnikom ostanejo zakonec in dva ali več otrok. Premoženje, ki ni nujni delež, predstavlja oporočiteljev razpoložljivi delež.

Če ni preživelega zakonca, imajo potomci (vključno s posvojenimi) naslednje nujne deleže: v primeru enega otroka ali potomca tega otroka eno polovico; v primeru dveh ali več otrok ali njihovih potomcev dve tretjini oporočiteljevega premoženja.

Če obstajajo potomci in preživeli zakonec, je nujni delež zakonca enak nujnemu deležu vsakega otroka. V tem primeru razpoložljivi delež znaša tretjino premoženja v primeru enega otroka, četrtno v primeru dveh otrok in šestino v primeru treh ali več otrok.

Če oporočitelj nima potomcev, je nujni delež zakonca polovica, če je zakonec edini dedič, ali tretjina, če so zraven še zapustnikovi preživeli starši.

Nujni delež preživelega roditelja ali staršev je ena tretjina.

4 Kdo in koliko deduje, če razpolaganja za primer smrti ni?

Če oporoka ni, se uporabljajo naslednja načela, odvisno od posameznega primera:

Če je bil zapustnik samski in ni imel otrok, preživeli starši ali preživeli roditelj prejmejo enake deleže premoženja (člen 6 zakona o dedovanju). Če za zapustnikom ostanejo samo predniki drugega ali bolj oddaljenega kolena, tisti, ki so zapustniku najbližje, podedujejo enake deleže (člen 7 zakona o dedovanju). Če ostanejo samo preživeli bratje in sestre, ti podedujejo enake deleže (člen 8(1) zakona o dedovanju). Če ostanejo preživeli bratje in sestre ter predniki drugega ali bolj oddaljenega kolena, prvi prejmejo dve tretjini premoženja, zadnji pa eno tretjino (člen 8(2) zakona o dedovanju).

Če je bil zapustnik samski, vendar za njim ostanejo preživeli otroci, ti podedujejo enake deleže (člen 5(1) zakona o dedovanju). Delež otroka, ki je umrl pred zapustnikom, se prenese na njegove potomce po redu dedovanja (zastopanje).

Če za zapustnikom ostane zakonec, vendar ni otrok, prednikov, bratov in sester ali njihovih potomcev, zakonec podeduje vse premoženje (člen 9 zakona o dedovanju).

Kadar premoženje zapustnika podeduje zakonec skupaj s predniki ali brati in sestrami ali njihovimi potomci, zakonec podeduje polovico premoženja, če do dedovanja pride manj kot deset let po sklenitvi zakonske zveze. V nasprotnem primeru zakonec prejme dve tretjini premoženja. Kadar premoženje zapustnika podeduje zakonec skupaj s predniki ter brati in sestrami ali njihovimi potomci, zakonec v prvem primeru podeduje tretjino premoženja, v drugem pa dve tretjini.

Če za zapustnikom ostanejo zakonec in otroci, zakonec in otroci podedujejo enake deleže (člen 9(1) zakona o dedovanju).

5 kateri organ je pristojen:**5.1 glede vprašanj dedovanja?**

Za sprejem dedovanja s strani dediča ni posebnega postopka.

Oseba, ki poseduje lastnoročno napisano oporoko, mora takoj, ko izve za oporočiteljevo smrt, poskrbeti za njeno priobčitev s strani notarja.

Vsaka zainteresirana stranka lahko okrožnega sodnika v kraju uvedbe dedovanja zaprosi za določitev roka, v katerem notar predloži oporoko za priobčitev. Notar oporoko priobči tako, da sestavi izjavo z opisom stanja oporoke in napravi zaznamek o njenem odpečatenju. Izjavo podpišeta oseba, ki je predložila oporoko, in notar. Papir, na katerem je bila napisana poroka, se priloži izjavi, zgoraj navedeni osebi pa parafirata vsako stran.

Če je bila oporoka predana v hrambo notarju (člen 25(2) zakona o dedovanju), zgoraj navedene korake izvede zadevni notar.

5.2 za sprejem izjave o odpovedi dediščini ali njenem sprejemu?

Do dedovanja pride ob sprejemu. Sprejem vpliva na uvedbo dedovanja.

Sprejem se lahko opravi s predložitvijo pisnega zahtevka okrožnemu sodniku v okrožju uvedbe dedovanja. V tem primeru se sprejem vpiše v poseben register.

Za sprejem se šteje tudi, kadar dedič ukrepa tako, da je jasno razviden njegov namen, da bo dedovanje sprejel, ali kadar prikriva podedovano premoženje. V zadnjem primeru dedič izgubi pravico do svojega deleža prikritega premoženja.

Okrožni sodnik, ki ravna na zahtevo katere koli zainteresirane stranke, potem ko je pozval osebo, ki ima pravico do dedovanja, določi rok, do katerega mora ta oseba dedovanje sprejeti ali se mu odpovedati. Če je bila zoper dediča vložena tožba, rok določi sodišče, ki obravnava zadevo.

Če dedič ne odgovori v določenem roku, izgubi pravico do sprejema dedovanja.

Izjava o sprejemu se vnese v posebni sodni register.

V primeru odpovedi je postopek enak, pa tudi evidentira se enako.

5.3 za sprejem izjave o odpovedi volilu ali njegovem sprejemu?

Uporablja se postopek sprejema dedovanja ali odpovedi dedovanju.

5.4 za sprejem izjave o odpovedi nujnega deleža ali njegovem sprejemu?

Ni posebna postopka za odpoved ali sprejem nujnega deleža. Dedič, ki je upravičen do nujnega deleža, vendar ga zaradi volil ali daril ne more v celoti prejeti, lahko od sodišča zahteva, da ta volila in darila zmanjša v potrebnem obsegu, da se nujni delež dopolni, potem ko se volila in darila povrnejo zadevnemu dediču, razen navadnih daril.

Če dedič, čigar nujni delež je bil prizadet, uresničuje pravico do dedovanja zoper osebe, ki niso zakoniti dediči, je moral sprejeti dedovanje na podlagi razčlenjenega popisa premoženja.

Zaradi ugotavljanja razpoložljivega deleža in zneska dedičevega nujnega deleža se vse premoženje, ki oporočitelju pripada v trenutku njegove smrti, po odbitku dolgov in kakršnem koli povečanju dediščine zbere v zapuščinski masi v skladu s členom 12(2) zakona o dedovanju. Nato se dodajo darila, razen običajnih daril, odvisno od njihovega statusa v trenutku, ko so bila dana, in njihove vrednosti ob uvedbi dedovanja v primeru nepremičnine ali v trenutku, ko so bila dana, v primeru premičnine.

Oporočna razpolaganja se sorazmerno zmanjšajo brez razlikovanja med dediči in volilojemniki, razen če ni oporočitelj navedel drugače.

6 Kratek opis postopka za ureditev dedovanja v nacionalnem pravu, vključno z likvidacijo zapuščine in delitvijo premoženja (to vključuje informacijo, ali postopek dedovanja začne sodišče ali drugi pristojni organ na lastno pobudo).

Glavna načina likvidacije zapuščine sta sodna ali prostovoljna delitev. Vsak solastnik ima pravico do delitve, ne glede na velikost njegovega deleža.

Prostovoljna delitev se opravi ob soglasju vseh solastnikov v obliki pogodbe. V skladu s členom 35(1) zakona o lastništvu mora biti prostovoljna delitev premičnin, vrednih več kot 50 BGN, ali nepremičnin pisna, podpisani pa morajo biti notarsko overjeni. V primeru prostovoljne delitve teoretični delež vsakega solastnika v skupni zapuščinski masi postane ločena in neodvisna pravica do lastništva v razmerju do dejanskega deleža premoženja v skupni lasti.

Sodna delitev poteka po posebnem postopku iz člena 341 in naslednjih zakona o pravnem postopku. Za vložitev vloge za delitev premoženja ni zastaralnega roka. Ti pravdni postopki imajo dve fazi.

Prva faza zadeva dopustnost delitve.

Sodedič, ki zaprosi za delitev, na okrožnem sodišču vloži pisno vlogo, ki vsebuje:

1. izpisek iz matične knjige umrlih za oporočitelja in potrdilo o dedovanju;
2. potrdilo ali drugo pisno dokazilo v zvezi z zapuščino;
3. prepise vloge in njenih prilog za druge sodediče.

Na prvi sodni obravnavi lahko kateri koli drug sodedič pisno zahteva, da se v zapuščino vključi drugo premoženje. Prav tako lahko kateri koli sodedič na prvi obravnavi izpodbija pravico drugega sodediča, da sodeluje pri delitvi, velikost njegovega deleža ali vključitev določenega premoženja v zapuščino.

Sodišče v delitvenem postopku obravnava spore glede izvora, posvojitve, oporok, verodostojnosti pisnih dokazov ali vlog za zmanjšanje oporočnih razpolaganj ali daril.

Prva faza se konča s sodno odločbo o dopustnosti delitve. Sodišče odloči, katero premoženje bo razdeljeno med osebe in kakšen bo delež vsakega sodediča. Ko sodišče odloči o dopustnosti delitve premičnine, odloči tudi o tem, kdo od sodelujočih v delitvi jo dobi.

Sodišče lahko v isti sodni odločbi ali v naslednji, če en ali več dedičev zapuščine ne uporabi v skladu s svojimi pravicami do dedovanja, na prošnjo enega od dedičev odloči, kateri dediči bodo uporabljali določeno premoženje, dokler se delitev ne konča, ali kakšne zneske morajo uporabniki plačati drugim dedičem za uporabo.

Druga faza je sama delitev. Opredelijo se deleži in določeno premoženje se dodeli v izključno lastništvo sodelujočih v delitvi. To se doseže s sestavo izjave o delitvi in z žrebom. Sodišče sestavi izjavo o delitvi na podlagi izvedenskega mnenja v skladu z zakonom o dedovanju. Po pripravi osnutka izjave o delitvi pa pozove stranke, da jim predstavi izjavo in prislusne njihovim ugovorom. Nato sestavi končno izjavo o delitvi in jo razglasi v sodni odločbi. Potem ko začne veljati sodna odločba o izjavi o delitvi, sodišče stranke pozove k žrebu. Sodišče lahko podedovano premoženje razdeli med sodelujoče v delitvi brez žreba, če se izkaže, da sta opredelitev deležev in žreb nemogoča ali preveč neprimerna.

Če premoženja ni mogoče razdeliti in dodeliti v nobenega od deležev, sodišče odredi njegovo prodajo na javni dražbi. Stranke v delitvi se lahko zanj potegujejo na javni dražbi.

Kadar je nedeljivo premoženje dom, ki je bil lastnina zakonske skupnosti, ki se je končala s smrtjo zakonca ali razvezo, in preživeli ali nekdanji zakonec, ki ima starševsko pravico do otrok, rojenih v zakonu, nima svojega doma, lahko sodišče na zahtevo zadevnega zakonca uporabi dom kot delež, deleži drugih sodelujočih v delitvi pa se poravnajo z drugim premoženjem ali v gotovini.

Kadar je nedeljivo premoženje dom, lahko vsak sodelujoči v delitvi, ki je tam živel ob uvedbi dedovanja in nima drugega doma, zaprosi, da se dom dodeli v njegov delež, deleži drugih sodelujočih v delitvi pa se poravnajo z drugim premoženjem ali v gotovini. Če te pogoje izpolnjuje več sodelujočih v delitvi in ti zaprosijo za premoženje, ima prednost oseba, ki ponudi najvišjo ceno.

Vloga za dodelitev je mogoče vložiti najpozneje na prvem naroku sodišča, potem ko sodna odločba o dopustnosti delitve postane izvršljiva. Premoženje se ovrednoti po dejanski vrednosti.

V primeru gotovinske poravnave je treba plačilo, skupaj z zakonskimi obrestmi, poravnati v šestih mesecih od datuma začetka veljavnosti odločbe o dodelitvi. Sodelujoči v delitvi, ki je prejel premoženje v svojem deležu, postane lastnik ob gotovinskem plačilu poravnave, skupaj z zakonskimi obrestmi, v predpisanem roku. Če plačilo ni poravnano v roku, postane odločba o dodelitvi nični na podlagi zakona, premoženje pa se ponudi v prodajo na javni dražbi. Premoženje se lahko dodeli drugemu sodelujočemu v delitvi, ki izpolnjuje zahteve in je v predpisanem roku zaprosil za dodelitev, ne da bi se ponudilo v prodajo na javni dražbi, če drugi sodelujoči pri delitvi nemudoma plača ovrednoteno ceno, od katere se odšteje vrednost njegovega deleža v premoženju. Iztržek se sorazmerno razdeli med druge sodelujoče v delitvi.

Sodni delitveni postopek se lahko konča, zapuščina pa likvidira z dogovorom, ki ga sklenejo stranke in potrdi sodišče.

7 Kako in kdaj postane posameznik dedič ali volilojemnik?

Posameznik postane dedič ali volilojemnik, ko sprejme dedovanje. Preden oseba, ki ima pravico podedovati premoženje, sprejme dedovanje, lahko upravlja zapuščino in uvede ukrepe za zavarovanje posesti iz zapuščine.

8 So dediči odgovorni za dolgove pokojnika, in če je tako, pod katerimi pogoji?

Vsak dedič ali voliljojemnik s pridobitvijo ustreznega deleža (nedeljenega deleža) zapustnikove zapuščine pridobi teoretični delež oporočiteljevega premoženja in dolgov, vključenih v zapuščino.

Dediči, ki so sprejeli dedovanje, so v skladu z velikostjo svojih deležev odgovorni za dolgove, ki bremenijo zapuščino.

Dedič, ki je dedovanje sprejel na podlagi razčlenjenega popisa premoženja, je odgovoren le do zneska prejete zapuščine.

Sprejem dedovanja na podlagi razčlenjenega popisa premoženja je treba potrditi pisno pred okrožnim sodnikom v treh mesecih od datuma, ko je dedič izvedel za uvedbo dedovanja. Okrožni sodnik lahko rok podaljša za največ tri mesece. Sprejem se vpiše v posebni sodni register.

Osebe, ki niso pravno sposobne, ter vladne in nevladne organizacije sprejmejo dedovanje le na podlagi razčlenjenega popisa premoženja.

Če eden od dedičev dedovanje sprejme na podlagi razčlenjenega popisa, lahko imajo drugi dediči od tega korist, in to brez poseganja v njihovo pravico, da sprejmejo ali zavrnejo dedovanje.

Razčlenjeni popis se pripravi v skladu z zakonom o pravnem postopku.

9 kateri dokumenti in/ali informacije so običajno potrebni za vpis nepremičnine?

Prepisi priobčenih oporok, ki zadevajo nepremičnine in nepremičninske pravice, morajo biti evidentirani. V primeru univerzalnih oporok se obstoj nepremičnine v zadevnem sodnem okrožju potrdi z izjavo, na kateri je notarsko overjen podpis upravičenca, s katerim je potrjena istovetnost nepremičnin, ki so upravičencu znane v zadevnem sodnem okrožju. Izjavo je treba skupaj z oporoko predložiti registracijskemu sodniku v okrožju, kjer je premoženje. Registracijski sodnik registracijskemu uradu v kraju nepremičnine naroči, naj nepremičnino registrira tako, da dokumente za registracijo vnese v registre, dostopne javnosti.

Vlogi za registracijo sta priložena dva notarsko overjena prepisa oporok, ki zadevajo nepremičnine in nepremičninske pravice.

9.1 Je imenovanje upravitelja obvezno ali obvezno na zahtevo? Kaj je treba storiti, če je obvezno ali obvezno na zahtevo?

Imenovanje upravitelja ni obvezno. Oporočitelj lahko pooblasti eno ali več pravno sposobnih oseb, da delujejo kot upravitelji.

Okrožni sodnik v kraju uvedbe dedovanja lahko na zahtevo katere koli zainteresirane stranke določi rok, v katerem mora pooblaščenec sprejeti imenovanje.

Če rok poteče in pooblaščenec imenovanja ni sprejel, velja, da je pooblaščenec imenovanje zavrnil.

Okrožni sodnik lahko upravitelja razreši, če je ta malomaren ali nesposoben ali če ne ravna v skladu z zaupanjem, ki mu je bilo izraženo.

9.2 Kdo lahko izvrši pokojnikovo razpolaganje za primer smrti in/ali upravlja s premoženjem?

Glej odgovor na prejšnje vprašanje.

Če je zapustnik umrl brez oporoke ali ni imenoval upravitelja oporoke, lahko premoženje upravlja katera koli oseba, upravičena do dedovanja, in vložiti posestne zahtevke za zavarovanje premoženja do sprejema dedovanja.

9.3 Katera pooblastila ima upravitelj?

Upravitelj mora sestaviti razčlenjen popis premoženja, tako da k navzočnosti povabi dediče in voliljojemnike.

Upravitelj prevzame posest nad zapuščino in jo upravlja, če je to potrebno za izvršitev oporočnih razpolaganj.

Upravitelj nima pooblastila za odtujitev premoženja, razen če je to potrebno in če to dopusti okrožni sodnik, ki odloči po zaslišanju dedičev.

10 kateri dokumenti, ki dokazujejo status in pravice upravičencev, se običajno izdajajo po nacionalnem pravu med postopkom dedovanja ali ob koncu postopka? Ali imajo dokazno moč?

Če je oporočitelj zapustil lastnoročno napisano oporoko, notar oporoko priobči, tako da sestavi izjavo z opisom stanja oporoke in napravi zaznamek o njenem odpečatenju.

Zakoniti dediči so legitimirani s potrdilom o dedovanju, ki ga izda župan občine zapustnikovega zadnjega stalnega prebivališča. Potrdila o dedovanju se izdajo samo v zvezi z osebami, ki so bile evidentirane v registru prebivalstva na dan njihove smrti in za katere je bil sestavljen izpisek iz matične knjige umrlih. Potrdilo se izda v skladu s členom 24(2) zakona o registraciji prebivalstva in členom 9 uredbe o izdaji potrdil na podlagi registra prebivalstva. Potrdilo se izda za zakonitega dediča, njegovega pravnega zastopnika ali tretje osebe, če ga te potrebujejo za izvajanje zakonskih pooblastil ali če so izrecno pooblaščenec z notarsko overjenim pooblastilom.

Za izdajo potrdila so potrebni naslednji dokumenti:

- vloga na obrazcu informacijskega centra za register prebivalstva (GRAO), ki vsebuje podatke o zapustnikovih dedičih in jo mora vložiti dedič ali dedičev pooblaščenec;
- izvod izpiska iz matične knjige umrlih (če ga je izdala druga občina);
- osebni dokument vložnika;
- notarsko overjeno pooblastilo, če vlogo vložijo pooblaščeni zastopnik.

Zadnja posodobitev: 11/12/2015

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije države članice posodablajo strani z nacionalno vsebino na tem spletišču. Če spletna stran vključuje vsebino, ki še ne odraža izstopa Združenega kraljestva, je nenamerna in jo bomo ustrezno odpravili.